

«Informasiýa» latyn dilinden geçen söz bolup, «tanyş etme», «düzme», «habar berme» diýen ýaly manylary aňladýar we uly göwrümlü eserlere çeşme bolup hyzmat edýär. Şeýle wezipe sungatyň taryhy dersinde obraza, syýasy ykdysadyýet dersinde haryda degişlidir. Informasiýa materiallary toplamakda, olaryň üstünde işlemekde we olary belli bir görnüşe salyp, köpçülikleýin habar beriş serişde-leriniň üsti bilen ýaýratmakda, žurnalistikanyň işleriniň bir görnüşi hökmünde hereket edýär. Onuň esaslaryny, maksadyny hem hut şu işleriň üsti bilen ýüze çykarmak mümkin. Žurnalistikanyň öz maksadyny ýerine ýetirmeginde esasy serişdesi informasiýadyr. Ol bu meselede žurnalistika bilen auditoriýanyň araçysy, iş guraly bolup hyzmat edýär. Ol hut şol guralyň üsti bilen hem ýöriteleşdirilen sosial institut hökmünde žurnalistikanyň önünde duran köpdürli wezipeleri ýerine ýetirýär. Şonuň üçin hem žurnalistika üçin dürli görnüşdäki, dürli derejedäki guramalaryň (metbugat, radio, telewideniýe we ş.m.) jemi köpçülikleýin habar beriş serişdeleri diýlip atlandyrylýar.

Şeýlelikde, žurnalistikada däp bolup giden «informasiýa» ýa-da «habar» sözi hakyky manysyndaky waka habarlarydyr. Olar telewideniýede, radioda we gazetde-de düşündiriş, syn berilmedik täzelikleri aňladýarlar. Olar «kommentirlenen habarlar», «çeper habarlar», «publisistik habarlar», «dünýägaraýyş habarlary» we beýlekilerdir. Häzirki döwürde žurnalistikada, esasan hem, teležurnalistikada sýužetleriň üsti bilen berilýän käbir wakalar, täzelikler, «düşündirişsiz» diýlen görnüşde berilýär. Şeýle atlandyrylýandygyna garamazdan, bu materiallardan hem, belli bir derejede, düşünje, maglumat alyp bolýar.

Häzirki wagtda surat, şekil žurnalistikasy hem ýokary derejede ösdi. Mundan biraz öňki döwürde-de suratlaryň hili, durnuklylygy öwerlik däl. Häzirki wagtda suratlarda adamlaryň ýüzleriniň iň bir görünmesi kyn ownujak ýygirtjagazlaryna çenli aýdyň sekillendirilýär, wa kalaryň göze ilmeýän ownuk böleklerine çenli aýdyň görkezip bol ýar. Bu ýagdaýlar bolsa adamlaryň we wakanyň psihologi ýasyny açyp görkezmäge has-da giňden ýardam edýär. Tehnikanyň we tehnologiýanyň ösmegi bilen gahrymanyň diňe özüni däl, eýsem onuň tutuş psihologiýasyny surat arkaly anyklap bilmek mümkinçiligi žurnalistiň iş yüküni ýeňledýär. Onuň gürrüň berýän zatlaryny suratlar tassyklaýarlar ýa-da tersine.

Käbir ýagdaýlarda ýazgylaryň bir zat, suratlaryň başga bir zat barada gürrüň berýän ýerlerine gabat gelmek bolýar. Suratlar bilen ýazgynyň sazlaşygy işiň netijeliligini kesgitleýär. Häzirki wagtda internet žurnalistikasy ulanylyşa girdi. Internet arkaly islän gazetini, žurnalyňy okap, öwrenip bilmegiň özi žurnalistikanyň köpçülikleýin kommunikatwi serişdeleriniň tanalmaz derejede ösändigini we özgerendigini görkezýär. Elektron žurnalistika köp ýurtlarda ulanyşa girdi. Žurnalistikanyň köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň tapawutly aýratynlyklaryny, täzeliklerini gündelik gazet-žurnal, telewideniýe, radio, surat we beýlekiler esasynda aýdyňlaşdyryp, deňeşdirmek işiň ähmiýetini ýokarlandyryar.

ÇARYÝEWA MÄHRI
Halkara Ynsanperwer
lymlary we ösüş
uniwersitetiniň talyby